

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Конкуренція та конкурентна поведінка компаній у міжнародному бізнесі»
на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 6 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Міжнародний бізнес»
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Туль Світлана Іванівна
к.е.н., доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки та
міжнародних економічних відносин,
директор Навчально-наукового інституту
проектів та підвищення кваліфікації

Контактний телефон	+380977493159
Електронна адреса	tulsvetlana@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.me.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1831 http://www2.el.puet.edu.ua/iz/course/view.php?id=568

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування системи знань з сучасних особливостей конкуренції та конкурентної поведінки суб'єктів міжнародного бізнесу, а також практичних навичок застосування таких знань
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Методи: ділові, симуляційні ігри, метод генерації ідей, метод кейсів, метод проектів.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання практичних навчальних завдань; доповіді з рефератами, есе та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність знань з основ міжнародного бізнесу, міжнародного бізнесу, кон'юнктурного аналізу у міжнародному бізнесі, міжнародних економічних відносин, міжнародної бізнес-статистики
Мова викладання	Українська, англійська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку (ПРН10).</p> <p>Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі (ПРН13).</p> <p>Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків (ПРН24).</p> <p>Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища (ПРН25).</p>	<p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними (СК08).</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Конкурентоспроможність в ринкових умовах		
Тема 1. Поняття, сутність та види конкуренції	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Види конкурентної поведінки та моделі взаємодії суб'єктів на ринку. 2. Характеристика монополій: закрыта, відкрита, білетареальна, природна монополія. 3. Еволюція поглядів на конкуренцію
Тема 2. Конкурентне позиціонування суб'єктів міжнародного бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Вітчизняний досвід розроблення та реалізації програм підвищення конкурентоспроможності підприємства. 2. Зарубіжна практика державного сприяння зростанню конкурентоспроможності національних експортерів. 3. Наукові підходи до управління конкурентоспроможністю національної економіки
Тема 3. Конкурентні переваги суб'єктів міжнародного бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи;	Підготувати доповіді за наступною тематикою: 1. Роль інновацій у забезпеченні конкурентних переваг фірми. 2. Шпіонаж та копіювання як джерела надбання конкурентних переваг. 3. Джерела формування конкурентних переваг.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	тестування Поточна модульна робота	4. Властивості та види конкурентних переваг фірми
Модуль 2. Конкурентна поведінка компаній у міжнародному бізнесі		
Тема 4. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції компаній в системі міжнародного бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Графічний метод оцінки конкурентоспроможності товару. 2. Методи оцінки конкурентоспроможності товару 3. Шляхи підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції. 4. Порядок оцінювання конкурентоспроможності продукції. 5. Методи досягнення конкурентоспроможності продукції. 6. 6. Матричні методи оцінки конкурентоспроможності продукції
Тема 5. Управління конкурентоспроможністю компаній в системі міжнародного бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Графічні методи оцінки конкурентоспроможності фірми. 2. Ефективність маркетингової діяльності як показник конкурентоспроможності фірми. 3. Стандарти на систему управління якістю ISO 9000. Призначення та структура галузевих систем стандартів QS 9000, GMP. 4. Системи менеджменту якості. 5. Сертифікація систем якості: поняття, етапи проведення
Тема 6. Стратегії конкурентної поведінки суб'єктів міжнародного бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна робота	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Стратегічні показники, що впливають на вибір стратегії конкурентної поведінки суб'єктів міжнародного бізнесу. 2. Структура системи конкурентних стратегій фірми. 3. Стратегія диверсифікації як загальна стратегія конкуренції: Можливі варіанти гри на ринку. 4. Явище «лідера ринку» та типи конкурентної поведінки фірми

Інформаційні джерела

1. Артеменко І.А. (2020). Конкуренція та конкурентна поведінка компаній у міжнародному бізнесі. Дистанційний курс. Головний центр дистанційного навчання ПУЕТ. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1831>
2. Behavioral Strategy for Competitive Advantage. (2018) / T. K. Das. Information Age Publishing, Incorporated. 253 p.
3. Competitive Advantage: Strategies, Management and Performance. (2017) / C. Caldwell, V. A. Anderson. Nova Science Publishers, Incorporated. 225 p.

4. Competitive Business Management: A Global Perspective. (2018) / S. M. Brondoni. Taylor & Francis. 228 p.
5. Competitive Tactics to Combat with Rivals. (2020). Your Article Library. URL: <http://www.yourarticlelibrary.com/marketing/competitive-tactics-to-combat-with-rivals/43534>
6. Itucas, C. (2020). Five Forces Model Based Upon Michael E. Porter's Work. Academia.edu. URL: https://www.academia.edu/38586072/Five_Forces_Model_Based_Upon_Michael_E_Porters_Work
7. Kurosawa T. (2019). Industries and Global Competition. A History of Business Beyond Borders. Taylor & Francis. 274 p.
8. OECD (2019). Competition Assessment Toolkit: Volume 1. Principles. URL: <http://www.oecd.org/daf/competition/46193173.pdf>
9. Tul S. (2020). Competition and Competitive Behavior of Companies in International Business. Distance learning course. Головний центр дистанційного навчання ПУЕТ. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/iz/course/view.php?id=568>
10. Walumweya, M., & Phiri, J. (2022). Adopt Effective Competitive Strategies in Response to Environmental Challenges for National Public Broadcasting Corporation in Developing Countries: A Participatory Approach. Open Journal of Business and Management, 10, 175-191. <https://doi.org/10.4236/ojbm.2022.101011>
11. Zangara M. (2021). Strategies for Handling Competition: How Your Business Can Stand Out from the Competition: Guideline on Strategies to Remain Competitive in the Industry. (n.p.): Amazon Digital Services LLC - KDP Print US. 70 p.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>.

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf.

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro_povt-navch.pdf.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf.

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf.

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita>. Визнанню можуть підлягати результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravy-la-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>.

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidcontr.pdf.

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet>.

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi>.

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti>.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-3): захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 4-6): захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Перелік активностей для отримання додаткових балів

Види робіт	Максимальна кількість балів
Участь у студентському науковому гуртку «Глобус»	5
Участь у наукових студентських конференціях	10
Підготовка наукового проекту	10

Примітка: додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, яка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни